

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce: **S. Z.**, narozený, bytem, zastoupeného Mgr. Sylvou Šiškeovou, advokátkou se sídlem advokátní kanceláře v Brně, Jakubské nám. 4, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 3. 2016, č. j. 521 020 372/315-LO,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- III. Tlumočnici Mgr. L. C., bytem B., O. 8 se přiznává odměna za tlumočení ve výši 350 Kč, která bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobce uvedl, že rozhodnutím ze dne 3. 3. 2016, č. j. 521 020 372/315-LO, změnila ČSSZ (dále jen „žalovaná“) na základě námitek žalobce své rozhodnutí ze dne 3. 12. 2015, č. j. R-3.12.2015-423/521020372 tak, že podle § 29 odst. 1 písm. g) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění a s přihlédnutím k čl. 12, čl. 16 odst. 1 a čl. 30 odst. 3 Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení publikované pod sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí č. 57/2004 Sb. m.s. od 20. 8. 2015 přiznala žalobci starobní důchod ve výši 1.007 Kč měsíčně.

Dále žalovaná uvedla, že podle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 244/2015 Sb. se starobní důchod od lednové splátky důchodu v roce 2016 zvyšuje na 1.014 Kč měsíčně.

Proti oběma rozhodnutím žalované podává tímto žalobce v zákonné lhůtě žalobu, kterou odůvodnil následovně:

Důvodem pro nezapočtení pojištění od 1. 9. 1997 do 31. 12. 2008 je podle žalované fakt, že žalobce nebyl rozvázán ze svazku trvalého pobytu v federaci – tato skutečnost při aplikaci mezinárodní Smlouvy mezi Českou republikou a federací o sociálním zabezpečení (dále jen „smlouva“) při výkladu použitým žalovanou způsobuje, že se na dobu pojištění nezapočítává doba pojištění před vstupem smlouvy v platnost (1. 1. 2009).

K tomu lze uvést, že pro započtení předmětné doby je rozhodný stav trvalého bydliště, který se dle čl. 13 odst. 1 a 2 Sdělení MZV 58/2014 Sb. m.s. (dále jen „sdělení“) určuje tak, že: *„Pro účely provádění Smlouvy se má za to, že pracovníci a jejich rodinní příslušníci **legálně trvale bydlí nebo přechodně pobývají** na území **smluvních stran své státní příslušnosti**, nepředloží-li **doklady potvrzující trvalé bydliště nebo přechodný pobyt** na území druhé smluvní strany a **odhlášení z evidence na území smluvní strany své státní příslušnosti**“.*

V dané situaci sice žalobce nepředložil odhlášení z evidence na území smluvní strany své státní příslušnosti při žádosti o přiznání starobního důchodu, nicméně za stěžejní argument žalobce považuje fakt, že předmětné ustanovení nastoluje pro aplikaci **vyvratitelnou domněnku**, která platí pouze, pokud se neprokáže, že předpokládané skutečnosti nejsou dány (tzv. důkaz opaku).

V této souvislosti je vhodné připomenout, co se týče faktické stránky, je podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, v platném znění, rozhodnou skutečností pro udělení pobytu k trvalému pobytu tzv. doba nepřetržitého pobytu na území (5 let). Pokud tedy žalobce získal na území České republiky trvalý pobyt, **musel nutně splnit podmínky zákona a fakticky na území České republiky žít a pracovat po celou předmětnou dobu**.

Pokud pak citované sdělení zavádí vyvratitelnou domněnku, kterou při přiznávání starobního důchodu aplikuje žalovaná v souladu se zásadami hospodárnosti řízení a procesní ekonomie, nemůže tato aplikace a interpretace zapříčinit extrémní nesoulad s realitou (tuto situaci může založit pouze fikce). V daném případě je žalobce **schopen doložit relevantní důkazy** o tom, že na území České republiky měl **trvalý pobyt po faktické stránce, pracoval tady, odváděl platby do příslušného fondu pojištění a žil v dobré víře, že získával rozhodnou dobu pojištění** pro účely přiznání **starobního důchodu dle českých právních předpisů**. Žalobce poukazuje na to, že tzv. registrace je na území ... federace zákonnou podmínkou, v případě žalobce se jednalo o ryze formální institut, díky němuž při svých občasných návštěvách federace nemusel pokaždé provádět novou registraci. Žalobce nadále tvrdí, že **trvale byl od roku 1997 usazen v České republice**, o čemž existuje celá řada důkazních materiálů, což měla žalovaná možnost seznat a byla povinna to při svém rozhodování zohlednit.

Účelem výkladového ustanovení a vyvratitelné právní domněnky v čl. 13 sdělení je nepochybně zamezení zneužití systému sociálního zabezpečení způsobem duálního

započítávání doby pojištění ve dvou různých státech, tedy zabránění tomu, aby žadatel mohl pobírat dávky starobního důchodu v obou státech. Toto zneužití je však v daném případě zcela vyloučeno, neboť registrace žadatele k trvalému pobytu v Ruské federaci je pouze formálního charakteru bez jakýchkoliv nekalých zájmů.

Tuto námitku žalobce uzavírá tak, že s obecných zásad, na kterých je vystavěn právní řád, plyne definice vyvratitelné domněnky jako aplikace předpokládaných skutečností do té doby, pokud se neprokáže opak. Pokud existují důkazní prostředky, které jsou schopny závěry nastolené vyvratitelnou domněnkou vyvrátit, je neudržitelné, aby správní orgán tento fakt ignoroval a nadále subjektivní veřejné právo žalobce omezoval v daném rozsahu nepřiznání částky starobního důchodu, na který má s přihlédnutím k faktickému stavu věci nepochybně nárok.

Další svou žalobní námitku žalobce spatřuje v přepjatém právním formalismu žalované, jenž způsobil zásah do žalobcových veřejných subjektivních práv, neboť je zjevné, že při aplikaci právních předpisů používají správní orgány a soudy různé metodiky interpretace.

Žalovaný správní orgán v daném případě vycházel pouze z **jazykového výkladu** ustanovení mezinárodní smlouvy a sdělení o její aplikaci a pominul výklad, který by byl v souladu s jejím hlavním účelem.

Je vhodné poznamenat, že obecně je na základní lidská práva zakotvená v hlavě IV. Listiny (hospodářská, sociální a kulturní práva) nazíráno s prizmatem čl. 41 odst. 1 Listiny, resp. domáhat se jich lze jenom v mezích zákonů, které je provádějí. Podle čl. 30 odst. 1 Listiny **„[o]bčané mají právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele“**. České republiky ostatně plynou i závazky z mezinárodních smluv o lidských právech, které jsou self-executing. Např. lze odkázat na čl. 9 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech: **„Státy, smluvní strany Paktu, uznávají právo každého na sociální zabezpečení, zahrnující právo na sociální pojištění“** a čl. 12 Evropské sociální charty: *„S cílem zajistit účinné uplatnění práva na sociální zabezpečení se smluvní strany zavazují; 4. učinit uzavřením patřičných dvoustranných a mnohostranných smluv nebo jinými vhodnými prostředky za podmínek stanovených v takových smlouvách opatření k zajištění: a) rovného zacházení s vlastními státními příslušníky a státními příslušníky ostatních smluvních stran, pokud jde o práva sociálního zabezpečení, včetně zachování nároků vyplývajících z právních předpisů sociálního zabezpečení, bez ohledu na pohyb chráněných osob mezi územími smluvních stran, b) uznání zachování a znovu nabytí práv sociálního zabezpečení prostřednictvím sčítání do pojištění nebo zaměstnání završených podle právních předpisů každé ze smluvních stran“*.

Nelze pominout fakt, že základní lidská práva „prozařují právním řádem“, a proto z každé aplikace právního předpisu plyne povinnost správních orgánů zachovávat a šetřit jejich podstatu a smysl. Je tak otázkou, jak je možné, že v dané věci žalovaný správní orgán užitím gramatického výkladu porušil žalobcova základní lidská práva a svobody.

Žalobce je přesvědčen o tom, že výklad příslušných ustanovení Smlouvy a sdělení je interpretací natolik extrémní, že vybočuje z postulátů zakotvených v hlavě páté Listiny, práv zakotvených v Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech a Evropské sociální chartě. Ignorování skutkového stavu případu při stanovení výše

starobního důchodu je v rozporu s principy spravedlnosti a zakládá pochybení ve smyslu absence ústavně konformního výkladu.

Žalobce poukazuje na to, že zavedeným mechanismem pro hodnocení porušení sociálních práv zákonem je tzv. **test racionality, který se skládá ze čtyř kroků:**

1. Vymezení smyslu a podstaty daného práva, tedy určitého esenciálního obsahu.
V daném je zapotřební mít za to, že se jedná o zajištění, aby občané smluvních stran, kteří pracovali na území druhého státu, **nebyli zkráceni na dávkách sociálního zabezpečení.**
2. Zhodnocení, zda se zákon (čl. 13 sdělení) nedotýká samotné existence daného práva nebo jeho skutečné realizace (esenciálního obsahu). Pokud se dotýká esenciálního obsahu, je třeba aplikovat běžný třístupňový test proporcionality.

Výklad ust. čl. 13 **nepopírá samotnou existenci daného práva.**

3. Pokud se nedotýká esenciálního obsahu sociálního práva, následuje posouzení, zda zákonná úprava (čl. 13 sdělení) sleduje legitimní cíl; tedy zda není svévolným zásadním snížením celkového standardu základní práv.

Legitimní cíl sledovaného ustanovení je nepochybně zamezení duální výplaty dávek starobního důchodu pro jednotlivé žadatele.

4. Závěrem je třeba zvážit otázku, zda zákonný prostředek použitý k jeho dosažení je rozumný (racionální), byť nikoliv nutně nejlepší, nejvhodnější, nejúčinnější či nejumoudřejší.

Prostředek je rozumný jenom potud, pokud neexistuje důkaz o jiném faktickém stavu věci.

Aby tak došlo ke spravedlivému výkladu a aplikaci Smlouvy s vědomím jejího hlavního účelu, je správný a spravedlivý takový výklad Smlouvy, který povede ke zhodnocení všech odpracovaných let.

Žalobce dále poukazuje na to, že obdobnou právní otázkou se již zabýval veřejný ochránce práv, přičemž žalobce odkazuje na jeho stanovisko sp. zn. 4800/2011/VOP, podle něhož: „*U pojištěnce, který měl ke dni vstupu v platnost Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi ČR a Ukrajinou (1. 4. 2003) hlášen trvalý pobyt jak v ČR, tak na ..., v bezesmluvním období mu byl přiznán na Ukrajině starobní důchod pouze z ukrajinských dob pojištění a následně vykonával zaměstnání na území ČR, je příslušná k započtení dob pojištění získaných po přiznání ukrajinského starobního důchodu do 30. 3. 2003 Česká republika, neboť je oprávněna tyto doby považovat za své vnitrostátní dle ust. čl. 39 odst. 2 Smlouvy a bylo zde za tyto doby uhrazeno pojištění na sociální zabezpečení*“.

Věc lze uzavřít tak, že aplikací předpisů založenou striktně na jazykových výkladových pravidlech a popřením faktické stránky věci nastolil žalovaný správní orgán situaci, ve které popřel hlavní účel Smlouvy (tj. zamezení zkrácení občanů na sociálních dávkách zabezpečení) a tím pádem žalobce omezil na jeho základních právech a svobodách zakotvených v Listině, Mezinárodním paktu o hospodářských, kulturních a sociálních právech a Evropské sociální chartě. Žalovaná měla v tomto případě provést výklad objektivně – teleologický, který plně sleduje účel přijaté mezinárodní smlouvy a žadatele na jeho právech

nezkracuje. Žalobce tedy namítá **nezákonnost napadeného rozhodnutí** z důvodu nesprávného posouzení právní otázky žalovanou. Žalobce dále napadá rovněž nesprávný procesní postup žalované, která si před vydáním rozhodnutí neopatřila veškeré relevantní podklady, resp. nezohlednila všechny relevantní důkazní materiály pro správné posouzení nároku žalobce na přiznání starobního důchodu.

Závěrem žalobce navrhoval, aby krajský soud vydal rozsudek, kterým rozhodnutí ČSSZ ze dne 3. 3. 2016 a rozhodnutí z 3. 12. 2015 zruší a věc vrátí žalované k dalšímu řízení.

Žalobce pak žádal, aby soud zavázal žalovanou nahradit žalobci vzniklé mu náklady řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že podanou žalobou se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalované z 3. 3. 2016 a rozhodnutí žalované z 3. 12. 2015 a vrácení věci žalované s tím, aby ji soud zavázal právním názorem v novém rozhodnutí započíst doby pojištění s přihlédnutím k tomu, že žalobce je na území České republiky trvale usazen již od roku 1997, a na základě toho provést výpočet starobního důchodu ve správné výši.

K tomu žalovaná uvedla:

Dne 20. 4. 2015 uplatnil žalobce žádost o přiznání starobního důchodu od 20. 8. 2015. Rozhodnutím č. j. R-3.12.2015-423/521 020372 ze dne 3. 12. 2015 ČSSZ podle § 29 písm. a) zdp, a s přihlédnutím k čl. 12, čl. 16 odst. 1 a čl. 30 odst. 3 Smlouvy přiznala žalobci starobní důchod ve výši 961 Kč měsíčně.

Proti rozhodnutí podal žalobce námitky, nesouhlasil s tím, že mu česká doba pojištění byla zhodnocena až od 1. 1. 2009 a že doba do 31. 12. 2008 je považována za ruskou, neboť podle přiloženého sdělení Penzijního fondu federace ze dne 24. 9. 2015 je dle dodatku ke Smlouvě možné nechat českou dobu pojištění započíst pro český důchod.

ČSSZ přezkoumala napadené rozhodnutí i řízení, které předcházelo jeho vydání, v plném rozsahu, a po přezkoumání a provedeném šetření a dokazování, rozhodnutí ČSSZ změnila tak, že přiznala žalobci od 20. 8. 2015 starobní důchod ve výši 1.007 Kč a od lednové splátky důchodu v roce 2016 zvýšila v souladu s vyhláškou č. 244/2015 Sb. žalobci starobní důchod na částku 1.014 Kč měsíčně, a to žalobou napadeným rozhodnutím o námitkách č. j. 521 020 372/315-LO ze dne 3. 3. 20 16.

Ze spisové dokumentace vyplynulo, že žalobce je ruské státní příslušnosti a vzhledem k tomu, že k žádosti o starobní důchod doložil rozhodnutí o udělení povolení k trvalému pobytu na území České republiky, které nabylo právní moci 28. 4. 2003, vyzvala jej ČSSZ k předložení dokladu o odhlášení trvalého pobytu v Rusku nebo ke sdělení, že není z Ruské federace vyvázán. V odpovědi žalobce sdělil, že vyvázán není. Za místo trvalého bydliště je tak nutné považovat k 31. 12. 2008 Ruskou federaci a veškeré doby pojištění získané před tímto datem podle českých právních předpisů za ruské doby pojištění.

V průběhu námitkového řízení bylo zjištěno, že žalobce má chybně zhodnocen vyměřovací základ i dobu pojištění v roce 2002. Podle evidenčního listu důchodového pojištění vystaveného zaměstnavatelem dne 31. 7. 2003 byl žalobce pojištěn 304 dnů

(pojištěn nebyl v měsíci září a říjnu) s vyměřovacím základem 74.200 Kč. Pro výpočet starobního důchodu však žalobci bylo zhodnoceno 243 dnů pojištění s vyměřovacím základem v uvedeném období 74.200 Kč a za období 1. 11. 2002 do 31. 12. 2002 pojištění v délce 61 dnů s vyměřovacím základem 10.161 Kč. Současně si žalovaná vyžádala nové potvrzení úřadu práce a zhodnotila dobu vedení v evidenci úřadu práce až do vzniku nároku na důchod, od kterého žalobce požadoval důchod přiznat, na místo původně hodnocené doby od 7. 4. 2014 do 21. 4. 2015.

Žalobce získal nárok na starobní důchod pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle předpisů federace.

Podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy se pro stanovení nároků na důchody a dávky podle této smlouvy se přihlédne také k dobám pojištění (zaměstnání), které byly získány před vstupem této smlouvy v platnost. Přitom doby pojištění (zaměstnání) získané do 31. prosince 2008 na území jedné ze smluvních stran vezme v úvahu ta smluvní strana, na jejímž území měla osoba k tomuto dni trvalé bydliště, avšak pouze v rozsahu, ve kterém nejsou tyto doby již zhodnoceny pro stanovení výše důchodu nebo dávky přiznané druhou smluvní stranou, a to a za předpokladu, že daná osoba získala k uvedenému datu alespoň 1 rok pojištění podle právních předpisů smluvní strany, která má podle tohoto odstavce doby pojištění (zaměstnání) vzít v úvahu. Pokud nebude tato podmínka splněna, doby pojištění (zaměstnání) vezme v úvahu ta smluvní strana, podle jejíchž právních předpisů byly skutečně získány.

Podle čl. 13 odst. 1 Ujednání mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky a Ministerstvem práce a sociální ochrany federace k provádění Smlouvy mezi ČR a federací o sociálním zabezpečení ze dne 8. prosince 2011 (dále též „Ujednání“) se pro účely provádění Smlouvy má za to, že pracovníci a jejich rodinní příslušníci legálně trvale bydlí nebo přechodně pobývají na území smluvních stran své státní příslušnosti, nepředloží-li doklady potvrzující trvalé bydliště nebo přechodný pobyt na území druhé smluvní strany a odhlášení z evidence na území smluvní strany své státní příslušnosti. Přitom legální trvalé bydliště nebo přechodný pobyt a odhlášení z evidence na území smluvních stran se posuzuje na základě dokladů a v souladu s postupem stanoveným právními předpisy příslušné smluvní strany. Podle odst. 2 čl. 13 Ujednání se ustanovení odst. 1 tohoto článku použijí také pro účely určení místa trvalého bydliště ke dni 31. prosince 2008 pro účely provádění čl. 30 odst. 3 Smlouvy.

I po vydání námitkového rozhodnutí zůstal nadále sporný jediný bod, a to požadavek žalobce, aby žalovaná započítala doby pojištění s přihlédnutím k tomu, že žalobce je na území ČR trvale usazen již od roku 1997. Jiné konkrétní důvody, pro které se domnívá, že je důchod chybně vypočítán, žalobce neuvádí.

Proto se žalovaná znovu odkázala na již uvedené, na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a podklady dávkového spisu.

Požadavku žalobce, aby žalovaná započítala doby pojištění s přihlédnutím k tomu, že žalobce je na území ČR trvale usazen již od roku 1997, jako doby českého pojištění, nelze vyhovět, neboť správní orgán je povinen vždy vycházet z právní úpravy účinné ke dni rozhodování.

K tomuto postupu ji zavazuje např. ust. § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, kdy ČSSZ je jako správní orgán povinna vždy postupovat v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „právní předpisy“). Správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena, a proto mu nepřísluší posuzovat konformitu právního předpisu s Ústavním pořádkem České republiky nebo posuzovat, zda jsou právním předpisem naplňována ustanovení Listiny základních práv a svobod.

Napadené rozhodnutí je dle žalované vydáno v souladu s platnými právními předpisy, a proto žalovaná navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

Pokud jde o napadené rozhodnutí vydané ČSSZ dne 3. 3. 2016, tato rozhodla tak, že rozhodnutím ČSSZ č. j. R-3.12.2015-423/521 020 372 ze dne 3. 12. 2015 se mění následovně:

- I. Podle ust. § 29 odst. 1 písm. g) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“) a s přihlédnutím k čl. 12, čl. 16 odst. 1 a čl. 30 odst. 3 Smlouvy mezi Českou republikou a federací o sociálním zabezpečení publikované pod sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 57/2014 Sb. m.s. (dále jen „Smlouva“) se od 20. 8. 2015 přiznává starobní důchod ve výši 1.007 Kč měsíčně.
- II. Podle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 244/2015 Sb. se starobní důchod od lednové splátky důchodu v roce 2016 zvyšuje na 1.014 Kč měsíčně.

V odůvodnění pak mimo jiné uvedeno, že ČSSZ rozhodnutím č. j. R-3.12.2015-423/521020372 ze dne 3. 12. 2015 účastníkovi řízení podle ust. § 29 odst. 1 písm. g) zdp a s přihlédnutím k čl. 12, čl. 16 odst. 1 a čl. 30 odst. 3 Smlouvy od 20. 8. 2015 přiznala starobní důchod ve výši 961 Kč měsíčně.

Pokud jde o odůvodnění rozhodnutí, jeho obsah je v podstatě totožný s obsahem písemného vyjádření k žalobě žalobce.

Krajský soud v Brně ve věci nařídil jednání na den 17. 5. 2017.

U tohoto jednání žalobce prostřednictvím své právní zástupkyně uvedl, že pokud jde o výklad zákona provedený žalovanou, s tím nemůže žalobce souhlasit. Pokud jde o Smlouvu mezi ČR a federací, určení místa bydliště má sloužit výhradně k tomu, aby stejná dávka za stejné období nebyla vyplacena v obou státech. To se však v případě žalobce nestalo, neboť v federaci mu pro výši starobního důchodu byla započtena výhradně doba, kdy žalobce odváděl pojištění do systému v Ruské federaci. Žalobce žije od roku 1997 trvale na území ČR, zde také od té doby pracoval a odváděl dávky do českého systému důchodového pojištění. Měl tedy jednoznačně za to, že doba odpracovaná v ČR mu bude také celá započítána při stanovení výše starobního důchodu. Žalobce však, když sečte důchod pobíraný z české strany a z ruské strany, dosahuje pouze částky okolo 5.000 Kč měsíčně. Součástí spisu je i vyjádření ruské strany ohledně sociálního zabezpečení, resp. počítání dob pojištění pro výši důchodu. Z vyjádření ruské strany vyplývá, že doba práce v ČR v letech 1997 do roku 2015 není započítána pro výši důchodu v federaci.

Zástupkyně žalobce pak uvedla, že dle jejího názoru skutečně mezi žalobcem a žalovanou nejsou rozpory, pokud jde o zjištěný skutkový stav. Jde o to, zda použít výklad Smlouvy a Ujednání striktně jazykově, nebo výklad teleologický, který by přihlédl i k ujednáním a listinám vyšší právní síly.

Žalobce pak sdělil, že dle něho je pro posouzení věci důležité to, že od roku 1997 žil na území ČR, byl zde legálně, pracoval zde a odváděl pojištění do systému pojištění České republiky.

Podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy mezi Českou republikou a federací o sociálním zabezpečení (č. 57/2014 Sb. m.s.) pro stanovení nároku na důchody a dávky podle této smlouvy se přihlédnou také k dobám pojištění (zaměstnání), které byly získány před vstupem této malé smlouvy v platnost. Přitom doby pojištění (zaměstnání) získané do 31. prosince 2008 na území jedné ze smluvních stran vezme v úvahu ta smluvní strana, na jejímž území měla osoba k tomuto dni trvalé bydliště, avšak pouze v rozsahu, ve kterém nejsou tyto doby již zhodnoceny pro stanovení výše důchodu nebo dávky přiznané druhou smluvní stranou a za předpokladu, že daná osoba získala k uvedenému datu alespoň jeden rok pojištění podle právních předpisů smluvní strany, která má podle tohoto odstavce doby pojištění (zaměstnání) vzít v úvahu. Pokud nebude tato podmínka splněna, doby pojištění (zaměstnání) vezme v úvahu ta smluvní strana, podle jejichž právních předpisů byly skutečně získány.

Posouzení věci krajským soudem.

Krajský soud v Brně ve věci zaujal stanovisko shodné se stanoviskem žalované vyjádřené v jejím rozhodnutí a v jejím vyjádření k žalobě. S výkladem provedeným žalobcem tedy nesouhlasí.

Krajský soud v Brně pak poukazuje na to, že naprosto shodné situace, tedy shodný případ jako je u žalobce, byla již řešena i Nejvyšším správním soudem. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9Ads 228/2016-28 vyplývá, že ve věci, kterou NSS řešil *je sporný režim doby pojištění žalobce od 30. 6. 1999 do 31. 12. 2008, které žalovaná i krajský soud vyhodnotili jako ruské. Stěžovatelka sice v té době pracovala na území České republiky a odváděla zde pojistné na sociální zabezpečení, podstatné však bylo, že měla ke dni 31. 12. 2008 trvalé bydliště v Ruské federaci. Právě tato okolnost je podle čl. 30 odst. 3 Smlouvy mezi Českou republikou a federací o sociálním zabezpečení rozhodná pro určení státu, který vezme doby pojištění do 31. 12. 2008 v potaz.*

Z citovaných ustanovení, a to čl. 30 odst. 3 Smlouvy a čl. 13 Ujednání jasně vyplývá, že pro určení režimu dob pojištění do 31. 12. 2008 je rozhodné pouze místo trvalého bydliště pracovníka. Další skutečnosti (místo výkonu práce, právní řád, kterým se v té době řídily související vztahy, resp. otázka, kde pracovník odváděl pojistné na sociálním zabezpečení) jsou proto irelevantní. Zjišťování místa trvalého bydliště dále rozvádí čl. 13 Ujednání, který konkrétně zavádí domněnku místa trvalého bydliště ve státě, jeho je pracovník příslušníkem. Vyvrátit ji lze předložením dokladu o trvalém bydlišti na území druhé smluvní strany a o odhlášení z evidence na území smluvní strany své státní příslušnosti.

Z odůvodnění tohoto rozsudku vyplývá také, že citované ustanovení není žádné svévolně vytvořené pravidlo, jak je v kasační stížnosti naznačeno. Jedná se o ujednání mezi ústředními orgány české a ... státní správy, které navazuje na smlouvu, s jehož přijetím

samotná smlouva počítá (viz její čl. 23), a jehož cílem je upřesnit postup při aplikaci smlouvy v praxi. Čl. 13 konkrétně definuje místo trvalého bydliště pracovníka tak, aby bylo možné určit právě jedno takové místo, čímž přispívá k naplnění základního účelu smlouvy – určení právě jednoho státu, který vezme určité doby pojištění v úvahu. Nebylo tedy důvodu toto pravidlo neaplikovat.

Z uvedeného rozsudku pak soud cituje dále, že v projednávané věci bylo namíste aplikovat čl. 30 odst. 3 Smlouvy a čl. 13 Ujednání a interpretovat je v souladu s její dikcí, která svědčí o jednoznačné vůli smluvních stran. S ohledem na kasační námitky je vhodné dodat, že změna režimu dob pojištění získaných do 31. 12. 2008 a po tomto datu nevede k tomu, že by byl některým pracovníkům starobní důchod upírán, jak se stěžovatelka zřejmě obává, mění se pouze pravidla pro určení státu, který má vzít tyto doby pojištění v úvahu.

Z tvrzení v kasační stížnosti se ostatně jeví, že svým nesouhlasem nesměruje proti pravidlům jako takovým, je nespokojená se svojí finanční situací. Nejvyšší správní soud ji nezlehčuje, zdůrazňuje však, že se nejedná o výsledek postupu žalované. Již krajský soud přílehlavě upozorňoval, že se stěžovatelka má domáhat zohlednění sporných dob pojištění u ruských orgánů.

Za těchto okolností je skutečně pouze na žalobkyni, aby svá práva bránila, především se nabízí, aby ruským orgánům sdělila okolnosti týkající se její tehdejší práce v České republice. Vychází-li se z pravidel smlouvy a ujednání, měly by následovat kroky ruských orgánů k prověření těchto skutečností. Jejich posouzení však není ani nemůže být předmětem hodnocení českých orgánů.

Stejnou skutkovou situaci pak posuzoval úplně stejně Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 1Ads 330/2016-28 ze dne 30. března 2017. Opět posuzoval situaci, kdy žalobkyně je ruskou občankou a mezi účastníky je sporný režim doby pojištění od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2008, které žalovaná vyhodnotila jako Stěžovatelka sice v té době pracovala na území ČR a odváděla zde pojistné na sociální zabezpečení, podstatné však bylo, že měla ke dni 31. 12. 2008 trvalé bydliště v federaci.

Z tohoto rozsudku také vyplývá, že místo trvalého bydliště je rozhodným kritériem, které je třeba prověřovat u všech dob pojištění získaných do 31. 12. 2008.

Soud pak v tomto směru ještě poukazuje např. na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, č. j. 60Ad 3/2016-39, kdy krajským soudem byly stejné skutkové okolnosti jako v případě žalobce a v případech, které byly řešeny Nejvyšším správním soudem, posouzeny naprosto shodně jako v tomto případě žalované, či jak vyplývá z rozsudků Nejvyššího správního soudu.

Soud tedy uzavírá, že se s názory vyjádřenými v citovaných rozsudcích Nejvyššího správního soudu i v rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ztotožnil, dospěl ke shodnému závěru, neboť v uvedených věcech byly řešeny naprosto stejné případy jako v případě, který nyní Krajský soud v Brně projednává, a proto žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.

Soud pouze uvádí, že uvedená Smlouva mezi Českou republikou a federací vstoupila v platnost na základě svého čl. 31 odst. 2 dne 1. 11. 2014.

Pokud jde o žalobce, ten ve věci neměl úspěch, náklady řízení mu proto nebyly přiznány, pokud jde o žalovanou, ta náklady nežádala, navíc se na ni vztahuje ust. § 60 odst. 2 s.ř.s.

Ve věci byla ustanovena tlumočnice z jazyka ruského, a to na žádost žalobce, ta se zúčastnila soudního jednání, které trvalo jednu hodinu, a tlumočila, požadovala odměnu ve výši 350 Kč, která jí byla dle § 17 položka 1 vyhl. č. 37/1967 Sb. k provedení zákona o znalcích a tlumočnících přiznána. Ta bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 7. června 2017

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně